

Déli Hírlap

FELELŐS SZERKESZTŐ
VUCHETICH ENDRE

BÁNSÁGI
MAGYAR NAPILAP

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
PIATA I. C. BRĂTIANU 4. — TELEFON 2-52

Fekete árnyak

Másháboru sötét árnyékát vetik előre a viták, amelyek a romániai ortodoxok és görög katolikusok között, egyelőre csak a román, megindultak. A hadüzenetet az ortodox Román Testvériség robbantotta ki, azzal vádolja a görög katolikusokat, hogy az ortodoxok körében térítésre törekvésével ezzel megbontják a békét. A Görög Katolikus Szövetsége tiltakozik ezen feltevélen, hangsúlyozza, hogy hivatásuk a keresztényi szeretet vezérli, távol tart magukat minden gyűlölethitű tevénytől és eleve elhárítják maguktól a háború veszélyét az esetleges testvérháborúért. Az ortodoxok részéről erre újabb támadás érkezik felelet. Ez rövid foglalata annak, ami az árnyékos világosság előtt történt.

Harc azonban nem mai keletű. Tudni kell, hogy Erdélynek Romániával történelmi kötődése után, a nagy nemzeti felbuzdulás éveiben erős mozgalom indult meg, amely azt célozta, hogy a görög katolikusokat meggyerjék az ortodoxiának és a románok között eltűntessék a vallási különbségeket is. Hazafias és nemzeti szempontokra hivatkoztak, hozzátéve azt is, hogy a görög katolikusokat nemzeti létük miatt a római internacionálé fenyegeti. A görög katolikusok erre azzal válaszoltak, hogy Erdélyben a magyar uralom alatt fenyegette őket az elnemzetlenedés veszélye, egy annál kevésbé fenyegetheti őket részéről most, amikor a többségi nemességjaj lettek. A vita tovább folyt és az is arra készítette a görög katolikusokat, hogy 1929-ben a keresztény hitélet kiterjesztésére és a nemzet iránti szeretet megterjesztésére megalakítsák az egész országra terjedő Görög Katolikusok Szövetségét. A szövetség valódi képviselője a romániai görög katolikus románoknak és minél intenzívebb lesz működése, annál hevesebb támadások érnek az Ortodox Román Testvériség részéről.

Ugyanakkor a villongásokkal foglalkozunk nekünk is, nemcsak azért, mert a különböző álláspontok kihangsúlyozása sok tanácsot rejt magában, hanem azért is, mert a harcba, a vitába belevonják a római katolikus egyházat és elsősorban a katolikus marokkat is. Ugy kerülnek bele ebbe a vallási háborúba, mint Pilátus a Credoba. Az Ortodox Testvériség ugyanis úgy tesz, mint az ortodox mézáró, aki máshova üt, mint a vad néz. Legújabb nyilatkozatában ugyan azt állítja, hogy a görög katolikusok az ortodoxok között indulnak lélekharcra, de a szög akkor bujik ki a zsákból, amikor hevesen nekiront — római katolikusoknak, az erdélyi státusnak és a görög katolikusokkal való béke feltételül azt állítja, hogy egyesüljenek velük a konkorcium megsemmisítésére általuk indított harcban. Az Ortodox Testvériség szerint ez a tudják igazolni a másvallású románokkal való testvéri együttműködés készségét és a nemzeti szolidaritást.

Tehát nekik nem a hitélet kimélyítése a fontos, sőt nem is a béke szolgálata, már az is szó lélekharcokról, hanem előtérbe kerül a harc egy másik keresztény egyház ellen. Nem vallási, nem hitéleti, nem egyházi szempontok játszanak itt szerepet, hanem a nemzeti és a szovinizista okok. A görög katolikus románok egyszerűen megbizható, románok lesznek, amint szövetséget kötnek a Rómával kötött konkorcium ellen. A magunk valljuk és hitelt hisszük, hogy

a vallás nem lehet elnyomója a nemzeti érdekeknek, sőt annyira nem kerülhet összekötő szerepbe sem, hogy szolgálója a becsületes nemzeti érdekeknek. A görög kat. románok nem nemzetlenedtek el akkor, amikor nemzetki-sébségi sorsban étek, még sokkal kevésbé fenyegeti őket ez a veszély ma, amikor a nemzetközösséghez tartoznak. Ha tehát most a nemzeti szolidaritás nevében szakadár-ságra akarjuk bírni őket, ugy nyilvánvaló, hogy ennek nem az elnemzetlenítéstől való félelem az oka, hanem másvalami. A másik keresztény egyház, a római katolikus, ellen szölköztetik a görög katolikusokat. Vallási háború ez, amely eddig sovinszta tulzások igénybevételével folyt nemzeti alapon, most pedig felekezeti alapon szeretnék folytatni nemzeti jelszavak segítségével. A helyzet nem változott, csak a támadási front széle-

sedett ki.

A katolicizmus nyugodtan állja a harcot, amelyben kizárólag a felvilágosítás útján való védekezésre szorítkozhatik. Az egyház nem bocsátkozhatik nemzetiségi villongásokba, ami természetesen nem jelenti azt, hogy megtagadná vagy nem törődne hűvel a nemzeti érzésével. A római egyház kétezer éves múltja tanúbizonyság erre. Államhatárokon belül és államhatárok fölött akar és tud nemzeti lenni minden nemzet számára. És ha a Görög Katolikusok Szövetsége célul tűzte ki a nemzet iránti szeretet erősítését, akkor ugyanez a célja a római katolikus egyháznak és egyes intézményeinek is. Vallás és nemzetiség nem összeférhetetlen fogalmak. Mindkettő az emberi lélek mélyesége érzése és a bennük szunnyadó erők szent harmóniában kiegészítik és kölcsönösen támogatják egymást. Aki ezt a harmóniát megzavarja, bünt követ el. Az a vallási háború, amely nemcsak az egyház-

kat szeretné egymással szembe állítani, hanem a vallást a nemzeti érzéssel, olyan szédítő mélységek felé sodorja az embereket, amelyekbe belezuhanva, még csak nem is álmodhatnak feltámadásról. Ezért megrendült lélekkel nézzük és vesszük tudomásul azt a hadakozást, amely az ortodoxok és görög katolikusok között megindult és amelynek első sebesültjei a római katolikus magyarok. Belőlünk vallási téren támadó fél soha nem lesz. Nemzeti téren is csak a védekezés lehet a mi szerepünk. Az eleve való csakvédekezés könnyen szüli a mártirokat. Nem vágyozunk mártíromságra és nem kívánkozunk ebben a szerepben tetszelegni még akkor sem, ha reánk kényszerítik. Békét akarunk, szeretetet és megértést hirdetünk, a szabad fejlődés lehetősége a vágyunk, nemcsak a saját magunk, hanem valamilyen nyilunk érdekében. Ezt pedig nem szolgálja a vallási háborúk fekete árnya, hanem a megértés aranyló napsugara.

Matuska beszámítható — mondja az orvosszakértő — bár rendkívül ideges és fantaszta

Matuska Szilveszter bünperének tárgyalásán — amely immár két hete folyik a pestvidéki törvényszék Marton tanácsa előtt — tegnap folytatták a tanúk kihallgatását.

Elsőnek Leffter Zsófia idősebb osztrák asszonyt hallgatták ki, aki állandóan Budapesten lakik, de gyakran szokott megfordulni Bécsben. Elmondja, hogy 1931 szeptember elején Bécsbe utazott, ahonnan szeptember hatodikán tért vissza Budapestre. A határ közelében egy férfi szállt be abba a vasuti fül-

kébe, amelyben tartózkodott és az ő bóröndjére egy nagy barna csomagot tett.

A csomag igen gyanusnak tünt fel előtte és önkéntelenül arra gondolt, hogy abban bomba van.

A férfi kiment a folyosóra, ahol egy munkás külsejű emberrel beszélgetett és akinek nagy gesztikulálás közepette magyarázott valamit. Györben a férfi újra bejött a szakaszba, fogta a csomagját és leszállott.

Felismerik a fényképről a barna csomagos utast

Az elnök kérdezi Matuskától, hogy megfelele-e a tanu vallomása a valóságnak? Matuska azt válaszolja, nem emlékszik rá, hogy Leffter Zsófiával együtt utazott volna. Annyi tény, hogy abban az időben többször utazott Bécsből Budapestre és vissza.

Az elnök Leffter Zsófiához fordul azután és megkérdezi tőle, hogy tudja-e, ki volt az a férfi, aki együtt utazott vele és akinek barna csomagja volt?

— Amikor a merénylet után

„Nagyon gyanus nekem ez az ember”

Az elnök azt kérdezi Német Ignácól, tudja-e, hogy mikor történt a merénylet?

— 1931 szeptember közepén.

— Hol járt maga abban az időben? — kérdezi az elnök.

— Nagytétényben voltam alkalmazásban, amint azt a munkakönyvem is tanúsítja.

— Maga régebből ismerte Matuskát és adatok vannak rá, hogy szeptember

napok mulva Matuska Szilveszter fényképe megjelent a lapokban, — mondja Leffter Zsófia — azonnal ráismertem benne a barna csomagos férfit.

A bíróság azután újból Német Ignác asztalost hallgatta ki. Emlékeztetes, hogy Német Ignácot néhány nap előtt, amikor első ízben hallgatták ki tanuképpen, őrizetbe vették.

negyedikén találkozott vele Nagytétényben.

— Az utcán mentem, ugyanakkor Matuskát láttam a villamoson és köszöntem neki.

Német Ignác az elnök ismételt kérdésére sirva jelenti ki, hogy Nagytétényben nem beszélt Matuskával.

Az ügyész cenzúri a tanu megeskété-

sét, viszont Lévy Tibor dr. védő kéri azt.

Az elnök a tanut nem esketi meg.

Acsay Tibor tatai járásbírói titkár volt az utolsó magyarországi tanu. A halálvonaton utazott, de szerencsésen megmenekült. Maga is résztvett a merényletben. Egyszerre csak azt látta, hogy egy embert támogatnak felfelé, mire maga is odasietett és segített. Az illető ember, akinek az arcán több sebesülés volt, az állomási épület előtt a kútnál megmosakodott. Elmondotta, hogy őt Matuskának hívják és örül, hogy kisebb sebesülések árán megmenekült. Együtt mentek be a vasuti vendéglőbe, ahol Matuska igen hangosan és feltűnően beszélt. Elmondotta, hogy neki vasgálya van, amelynek udvarán felrobbantott egy kéményt. A robbanás gyönyörű volt — ismételte többször. A főpincér, aki a közelükben tartózkodott, erre ezt mondotta:

— Nagyon gyanus nekem ez az ember. Talán éppen ő követte el a merényletet!

Acsay elmondja azután, hogy a főpincért leintette, mert attól tartott, hogy Matuska esetleg rágalmozási pert indít a pincér ellen és ő nem akart tanuként szerepelni.

A szombat délutáni tárgyaláson kizárólag bécsi tanuk vallomásait olvasták fel.

Ezzel a törvényszék a tanukihallgatásokat befejezte.

Német Ignác dr. egyetemi tanár, elmeorvos adja elő azután szakértői véleményét. Elmondja, hogy Matuskát a múlt esztendőben, amikor azt a vizsgálat

lefolytatására Budapestre hozták, június negyedikétől augusztus ötödikéig figyelte meg.

Matuska koponyáján semmiféle elváltozás nincsen. Nem tüdővész. Bár a szívére olykor panaszodik, szivbaja még sincsen.

[Apjának] tizenhárom testvére volt, akik közül többen tuberkulózisok voltak. Matuska beismerte, hogy a házastársa hűségét nem tartotta be. A harcúterén gyáva volt, de ezt nagy lelkierővel le tudta győzni. A háború után beiratkozott a keresztény szocialista pártba, de azzal a tervvel is foglalkozott, hogy belép a kommunisták közé és pedig saját bevallása szerint azért, hogy a kommunista pártot felrobbantsa. Negyvenöt-

ven esetben találkozott Leóval.

Azt állítja, hogy Leó olyan erős befolyással volt rá, hogy szó nélkül csinálta meg azt, amit Leó tőle kívánt.

Az orvosszakértőnek Matuska többször eldicsekedett, hogy különböző találmányai vannak. Így beszélt négy vasuti találmányáról is, amelyek közül az egyik arra való, hogy vasuti szerencsétlenségeket elhárítson. Matuska egyidőben azzal a tervvel is foglalkozott, hogy vallásos kommunista lapot alapít, de nem volt arra pénze. Az orvosszakértő hosszasan foglalkozik azután azzal, hogy lehetett-e Leó olyan befolyással Matuskára, hogy az szabadakarát elveszítse.

Végül is megállapítja, hogy Matuska rendkívül ideges, fan-

taszta, de beszámítható.

Valószínű, hogy hétfőn este itélethozatalra kerül a sor.

Az orvosszakértő elmondja még, hogy Matuska a vele folytatott beszélgetései során kijelentette, hogy politikailag Hitlerhez áll legközelebb.

Elmondotta azt is, hogy a biatorbágyi merénylet alkalmával a viadukton talált cédulát azért írta, hogy azzal felhívja a figyelmet a kommunistákra.

1931-ben Amsterdam mellett is akart merényletet elkövetni. A merényletekre Leó ösztönözte és félt, ha nem követi el azokat, akkor megmérgezi. Amíg Leó életben volt, ellenállhatatlan hatást gyakorolt rá.

Magyarország nyugodtan tekint a marseillei merénylet genfi fejleményei elé

Jeftics jugoszláv külügyminiszter Jugoszlávia memorandumát, amelyet a marseillei merénylet ügyében készítettek, a hét elején fogja beterjeszteni Genfben a Népszövetséghez. A Manchester Guardian belgrádi értesülése alapján úgy tudja, hogy ez a beterjesztés november 22-én megy végbe.

Azt hiszik, hogy a memorandum tárgyalására a Népszövetség rendes ülészakán kerül a sor, mert maga Belgrád sem hiszi, hogy rendkívüli ülésszakot hívnának össze.

Bucurestii lapok értesülése szerint a jugoszláv memorandummal egyidejűleg a kisántant valamennyi külügyminisztere hasonló beadványt intéz a Népszövetséghez. Tevfik Ruzsdy bey török külügyminiszternek a közeli napokban történt belgrádi látogatása is ezzel az ügyvel van kapcsolatban. Titulescu külügyminiszter tegnap reggel Genfben utazott, hogy ott résztvegyen a Népszövetség közgyűlésén és Jeftics jugoszláv külügyminisztert támogassa.

Budapesti lapok megállapítják, hogy Jugoszláviának ama szándéka elé, amely szerint a marseillei ügyet a Népszövetség elé viszi, Magyarország nyugodtan néz.

Magyarországnak ezzel kapcsolatosan semmi mondanivalója nincsen és tiszta lelkiismerettel folytatja eddigi politikáját.

A belgrádi Vreme című lap a marseillei merénylettel kapcsolatosan ismét erős támadást intéz Magyarország ellen és Gömbös Gyula miniszterelnökhöz különböző kérdéseket intéz. Ezek a kérdések arra vonatkoznak,

tud-e Gömbös arról, hogy a merényletet Magyarországon készítették elő

és hogy magyar hatóságok is támogatták a horvát emigránsokat. Külföldi újságírók megkérdezték Gömbös Gyulát,

hogy mit válaszol ezekre a kérdésekre. Gömbös Gyula röviden csak ennyit mondott:

— A magyar miniszterelnök méltóságán alulnak tartja, hogy ezeket a kérdéseket komolyan vegye és rájuk bármit is válaszoljon.

Laval francia külügyminiszter Párisban ismételten tárgyal Spalajkovic párisi jugoszláv követtel.

Franciaországnak egyes lapok szerint, kellemetlen volna, ha Genfben a marseillei rendőrség mulasztásait is feszegetnék.

Szerelemre gerjedt saját leánya iránt egy öreg ember, mire a veje torkon ragadta és megfojtotta

Cercetari besszarabiai községben Calaras Adam jómódu gazdálkodó teljes egyetértésben élt fiatal feleségével. A házaspárnál lakott az asszony apja, a hetven esztendőes Szmirnov Jonis. A még mindig erőteljes aggastyán bűnös szerelemre gerjedt saját leánya iránt. Szmirnov állandóan üldözte szerelmével leányát, aki csak azért nem mondta el a dolgot férjének, mert nem akarta a családi békét felborítani. Tegnap Calaras a mezőre ment és ezt az alkalmat Szmirnov megint arra használta föl, hogy megkisértse a leányát. Most már

azonban nem érte be szóval, hanem erőszakoskodni kezdett vele. Calarasnak csak nehezen tudott apjától megszabadulni és egyenesen a mezőre rohant, ahol elpanaszolta férjének a történeteket. Calaras felindultan sietett haza és felelősségre vont a apját. A veszekedés hevében a fiatal gazda torkon ragadta feleségének apját. Amikor elengedte, az öreg élettelenül esett a földre. Calaras Adam rémülten látta, hogy haragjában akarata ellenére megfojtotta az apját. Azonnal a csendőrségre sietett és önként jelentkezett. Letartóztatták.

A szökésben levő vörös katonát távollétében halálra ítélik, valamennyi családtagját pedig Szibériába száműzik

A szovjetkormány a vörös hadsereg kötelékében a legkiméletlenebb terrort léptette életbe. A legcsekélyebb fegyelmi vétséget is kegyetlenül büntetik, de leg súlyosabban sújtják a szökést. Juliusban a szovjetkormány olyan rendeletet léptetett életbe, amely szerint a katonaszökevényeket halálal büntetik. Hogy azonban ezeknek elveggyék a kedvét a

külföldre való meneküléstől, ahol a szovjet büntető keze már nem éri őket utól, odahaza maradt családjuk tagjait is büntetik. Kimondja ez a rendelkezés, hogy a katonaszökevények családtagjait megfosztják polgárjoguktól, ezenkívül pedig öt évre Szibériába száműzik őket.

A szovjet legfelső katonai bírósága most mondta ki az első ilyen ítéletet.

Telefon: 906

Válogatott izlésű:

Női téli-kabátok
Szörme-bundák
Délutáni és estélyi ruhák

Winternitz

pr. FIBRA S. A.

Timișoara-Cetate

Bulevard Regele Ferdinand
(Belváros, Lloyd-sor)

Löffler-palota

Telefon: 906

Gyári lerakat:

Férfi- és fiutrench-coatokban
Felöltők- és téli-kabátokban

KEDDEN
e hó 20-án, d. u. 4 órakor
a Gyárvárosi Társaskörben
a hídépítési- és cukrásztanfolyam
nyitja meg Paál Rózi vezetése alatt
Jelentkezni lehet
Baumwinkler és Mar
cégnél, II. Str. 3 August (Andrássy-ut)
és a Déli Hírlap kiadóhivatalában.

Woronkov Pjotr, aki a vörös terészetnél teljesített szolgálatot, a marat sorhajóval ellátogatott a gdynia orosz hajók is megjelentek Gdyniába, hogy ott visszadják a lengyel hajók kronstadti látogatását. Woronkov szeptember 7-én több más társával egy partra szállott. Amikor vissza kelet felé tagadta az engedelmességet és lenyomult területen maradt. A szovjet legfőbb tonai bírósága most Woronkovot távollétében halálra ítélte és kimondta, hogy bárki büntetlenül megölheti, valamikor orosz területre lép. Az ítélet egyben Woronkov apját, anyját, kénét és nővérét megfosztja polgári joguktól és úgy intézkedik, hogy ezek szökevény órák belül Szibériába induljanak, ahol öt évig kell maradniuk.

Robbanás a borbélynőnél

A Belváros egyik utcájának csendesen hirtelen messzehangzó robbanás hallatára verte föl. Az emberek egyszerre összefutottak és az egyik borbélynő előtt torpantak meg, ahonnan viszon alkalmazottak fejvesztetten igyekeztek kifelé. A menekülők között volt egy férfi, akinek nyakában ott lógott a hár kendő, az egyik arca még szappanos habos volt, a másik pedig simára be voltan elhalványodott a rémületből.

— Robbanás történt! — mondták delemmel azok, akik a borbélyüzlet kirohantak.

— Merénylet, — sugták egyesek.
— Bomba, — mondták mások.

Voltak, akik indítványozták, hogy kell menni a borbélyüzletbe és meg nézni, mi is történt ott tulajdonképpen. Bemenni azonban maguk az indítványozók sem mertek, mert nem lehetett látni, vajjon az első robbanást nem követi-e második és harmadik is. Nemsokára tényleg megjelent a helyszínen egy rendőr is, aki bement az üzletbe.

Odakint az emberek lélekzetüket visszafogva vártak. Egyszerre csak a reőr kacagása hallatszott ki a borbélyüzletből. Erre aztán többen is bátorságot kaptak a bemenetelre. Odabent a falon tükrök, a butorok mind tele voltak fröcskölve hecserli lekvárral.

Kiderült, hogy a borbélyüzletben robbant a hecserli.

Dél előtt az üzletnek vidéki vendége volt, aki egy ötliteres kosárúveget hozott magával. Engedelmet kért, hogy üveget, amelyben hecserli lekvár van, üzletben hagyhassa, amíg délután elment. Ugyátszik, hogy a meleg helyen hecserli erjedt, forrt, ki akarta nyitni a dugót és amikor ez nem sikerült, erőszakkal csak mérgében szétvetette a sárúveget.

Ez volt a belvárosi robbanás, amely olyan nagy riadalmat okozott.

Vadászharisnya, harisnya, zokni, kezzi
stb. legjobb beszerzési forrása
Novák Gusztáv utód
Timișoara, IV., Strada I. C. Brătianu 23

RADIO
PHILIPS Standard
KNUZEN DANERAGI
Norma TIMISOARA
MINERVA
ORION
„NORMA“
technikai vállalat
Timișoara I., Str. Eugen de Savoia 9
(Gaișon-ház)

A Skoda-jelentés visszhangja:

Ritkán volt még visszataszítóbb látvány, mint az, ami a Skoda-ügy körül játszódott le

A nyilvánosságra hozott Skoda-jelentés politikai körökben óriási feltűrt, főleg azért, mert a levont következtetésekből politikai tendenciát lehet látni. Bizonyosra veszik, hogy a jelentés csak jobban elmélyíti azt a szabályt, amely a liberális párt és a nemzeti parasztpárt között tátongott. Ezt a szabályt megerősíti Maniu Gyula, a Sándor és Popovici Miniszterelnöke is, amelyeket a Skoda-ügyvel kapcsolatban tettek.

Maniu hangsúlyozta, hogy ez a jelentés a szervilizmusnak a bizonyítékai, amely egyes politikusok méltóságát utolsó fokra lesüllyesztheti.

A jelentés azoknak a sikerét jelenteli, akik politikai bosszúra vágytak, mert a jelentés által megfogalmazott tényállás jogi szörnyűség.

A Skoda-tábornok meggyanúsítása ebben az egész hadseregére nézve. Alaptalanok a vádak Popovici ellen és Boila Romulus ellen is. Popovici semmi köze sem volt a Skoda-ügyhez és annak következményeihez. Erőszakolt Boila Romulus belekeverte is. Ezt az ügyet különben éppen a legutóbbi rendelések következtében a nemzeti parasztpárt páratlan előrelépés és körültekintéssel intézte. Ez a párt alkalmat szolgáltat majd a nemzeti parasztpártnak, hogy a nyilvánosság előtt rámutasson arra a gondoskodásra, amellyel a nemzetvédelem ügyét illetően a kormányok egyenesen bűnös maradtak, amit a hadfelszerelés ügyében elkövetettek.

A nemzeti parasztpárt tudni fogja — fejezte be nyilatkozatát Maniu, — hogy mivel válaszoljon erre az igazságtalan és nem politikai fegyverekkel intézett támadásra.

Popovici Mihai volt pénzügyminiszter is, aki jelenleg Párisban fekszik betegen. Hangzott, hogy a kormány elgondolná, hogy ki nevezze meg a helyettesét, mint ahogy ki nevezte meg a helyettesét. Maniu Gyula miniszterelnök is, aki jelenleg Párisban fekszik betegen. Hangzott, hogy a kormány elgondolná, hogy ki nevezze meg a helyettesét, mint ahogy ki nevezte meg a helyettesét.

Egyben kijelentette, hogy amint egészségi állapota megengedi, visszatér Bucurestibe, hogy szembeszálljon a granatistákkal.

Az egyik fővárosi lap közölte, hogy a Sándor volt miniszterelnök nyilatkozata. Ebben Vaida a következőket mondta: A Popovici ellen emelt vádak szertüen komolytalanok. Amikor a nemzeti parasztpárt tudomást szerzett a Skoda-műveknél tartott házkutatásokról, Popovici Mihaitól mint akkori pénzügyminisztertől kérte információt. Az én felszólításomra érdeklődött azután Popovici Mihai Pomponiu utáni ügyésznél. Popovici azonban nem szakitotta meg a vizsgálatot és ezt

sem Uica tábornok, sem pedig Pomponiu ezredes nem állították.

Uica kijelentette, hogy az akkori kormány részéről a legnagyobb és korlátlan cselekvési szabadságot élvezte.

Ezek után a jelentést nem tartom másnak mint, egy igazságtalan és célzatos kihívásnak, amely nem lehet helyálló, de amely még felelősségteljes következményeket vonhat maga után.

Élénk visszhangt keltett politikai kö-

Nagy az elkeseredés a nemzeti parasztpártban

Megszólt Mihailache is, aki tagadta azokat a kijelentéseket, amelyeket neki tulajdonítanak és ezeket mondotta: Bentoiu főelőadó nem értette meg, vagy félremagyarázta azt, amit annak mondtam. Én nem kértem, hogy vizsgálják meg a kormány tagjainak vagyoni helyzetét a szerződés megkötése után. A nemzeti parasztpárt a Skoda-üggyel kapcsolatban annak idején Calinescu Armand által már elmondotta véleményét.

Minket nem terhelhet felelősség a késedelemért és be fogjuk mutatni azokat a terveket, amelyeket az ország haderejének tökéletes felfegyverzése érdekében készítettünk.

A nemzeti parasztpárt elnöke kitért még Iunian volt nemzeti parasztpárti miniszter szereplésére is és így szólt: Iunianak nem lett volna szabad pontos és megbízható adatok nélkül volt minisz-

rökben Filipescu Grigore nyilatkozata is, amely többek között ezeket tartalmazta: Ritkán volt visszataszítóbb látvány, mint az, ami a Skoda-ügy körül játszódott le. A világnak az a benyomása, hogy ezen ügy körül sok minden történt, csak éppen világosságot nem derítettek arra. És a politikusok még csodálkoznak, hogy a világ már nem bizik senkiben és semmiben. A Skoda-ügy demoralizálta az országot. Az a mód, ahogyan a vizsgálat folyt, a bizalom utolsó szikráját is eloltotta.

tertsárait megrágmalmazni.

A Skoda-jelentéssel kapcsolatban Tarescu miniszterelnök is nyilatkozott és többek között ezeket mondotta: A kormánynak mindenkor joga van minden ügybe beleavatkozni.

Ezt az ügyet azonban a parlament vizsgálta meg és ezért természetesen, hogy a vizsgálatot a parlament be is fejezi.

A liberális párt vezetősége különben elhatározta, hogy a Skoda-bizottság jelentésének pontos szövegét sokszorosítja és elküldi megyei szervezeteinek, amelyek gyűléseiken foglalkoznak a Skoda-szerződés körülményeivel.

Ez a lépés nagy elkeseredést keltett a nemzeti parasztpárt berkeiben

és a párt fővárosi és megyei szervezetei lázasan tanácskoznak, hogy ezt a politikai sakkhuzást ellensúlyozzák.

Slavescu pénzügyminiszter ma az itteni kereskedelmi és iparkamara nagytermében expozét tart a belföldi kölcsönről

A pénzügyminiszterium egyre tömegesebben kapja a kölcsönre vonatkozó kedvező jelentéseket, amelyekből mindinkább kibontakozik az országfejlesztési kölcsön átitó sikere. Legutóbb S assu földművelésügyi miniszter tartott rádió-előadást a kölcsönről. S assu a mezőgazdákhoz fordult, akiket felkért, hogy teljesítsék kötelességüket az országgal szemben és fejenként legalább ezer lelet járuljanak hozzá az ország fejlesztését célzó program megvalósításához. Rámutatott arra, hogy ismeri a mezőgazdák nehéz helyzetét, mégis az a véleménye, hogy a legtöbb gazdának módjában áll legalább ezer lelet a belföldi kölcsön jegyzésére fordítani. Hivatkozott arra, hogy az állam mindig teljesítette kötelességét a mezőgazdasággal szemben és amikor szükség volt, mindenkor segítségére sietett a gazdatársadalomnak. Ezen nagy áldozathozatal után most joggal

elvárja, hogy a gazdák is áldozzanak az ország talpraállítására érdekében.

A kölcsön jegyzésének fokozására különben Slavescu pénzügyminiszter ma, vasárnap városunkban lesz és nagy beszédet mond. A miniszter ma délelőtt kilenckor a helybeli kereskedelmi és iparkamara tanácstermében tartja expozéját a belföldi kölcsönről, amely előadásra a város és a vidék iparosait és kereskedőit ezuton is meghívják.

A jelentések szerint a timisoarai (temesvári) nagyipar a Gyárosok Országos Szövetsége útján huszonöt millió lelet jegyzett a belföldi kölcsönre, míg a petrosani (petrosényi) bányatársaság tíz millió lelet fordított a kölcsön jegyzésére és ennyit jegyzett a Creditul Minier is. A pénzügyminiszterium felhívja a lakosság figyelmét arra a körülményre, hogy belföldi kölcsönt a monopóliumok révén is lehet jegyezni.

Angheliescu miniszter látogatása a Bánságban

A bánsági tanítók egyesülete ma, vasárnap kongresszust tart városunkban. Erre az ünnepségre megérkezik Angheliescu dr. közoktatásügyi miniszter is, akit az állomásán reggel ünnepélyesen fogadnak. A miniszter és kísérete délelőtt kilenc órakor Jadani (Zsadány) községbe utazik, ahol Rosu-Martinovici Mihai bánsági pedagógus emlékére ünnepség lesz. A vendégek azután vizsaszatérnek Timisoarára (Temesvárra). Angheliescu miniszter délután három órakor részt vesz a Freidorful-noui (uj-szabadfalui) elemi iskola alapkövetélen, majd a negyedik kerületi és a gyárvárosi elemi iskolák alapkövetélen ünnepségein, valamint a mehaiai ovoda felszentelési ünnepségein jelenik meg. Délután hat órakor a színházban diszülés lesz, míg a kongresszust este tíz órakor hangverseny zárja be.

Öcsike tragédiája

Timiseni (Ság) községben Kiss Mihály napszámos dologba ment. Mielőtt távozott, meghagyta nyolc esztendő kis fiának, Péternek, hogy vigyázzon két éves öccsére. Az öcsike azonban sehogy sem akart elaludni. Hiába babusgatta bátyja és hasztalanul mesélt neki. Még altatódt is dudolt, de a kicsi Jancsi csak nem akart elaludni. Mintha sejtette volna, hogy a bátyja azért igyekszik őt olyan nagyon elaltatni, hogy aztán játszani menjen. Hiszen hallotta is, amint a pajtások odakint az utcán türelmetlenül kiáltottak:

— Péter, gyere játszani! Péter, gyere már!

Jancsi bömbölt, hogy ő is megy játszani, de Péter nem akarta magával vinni és csak azért is el akarta altatni. Végül elfogyott Péter türelme, felforrt benne a méreg, fogott egy darab fát és azzal kétszer fejbe vágta öccsét. Jancsi a nyomban elhallgatott és a fejéből vér szivárgott. Péter erre nagyon megijedt, elszaladt a szomszédokért, akik orvost hívtak. Jancsika most élet és halál között lebeg. A nyolc éves Pétert már hiába hívják játszani, egy percre nem mozdul el beteg öccse mellől. Sirva fogadkozik, hogy soha többé nem bántja Jancsikát, csak gyógyuljon meg.

Női télikabátot, nőiruhát, biztosan jót Radó-cégnél vásárolhat!
Timișoara, Bulev. Reg. Ferdinand (Lloyd-sor)
Legnagyobb választék! Legkittinőbb munka!
Legolcsóbb árak! Legjobb minőség!

Gumiharisnyák
viszér ellen, továbbá az összes gumi és egészségügyi cikkek
DOBOS egészségügyi szaküzlet
Timișoara IV. Telefon 971

HIREK

Előfizetési árak:

Romániában: Havonta 70, negyedévre 200, félévre 380, egész évre 750 — lei. **Nyugdíjasok** havonta 60, negyedévre 160, félévre 300, egész évre 600 leit fizetnek.

Magyarországon: Havonta 4, negyedévre 10, félévre 20, egész évre 40 pengő. **Magyarországi nyugdíjasok** havonta 3, negyedévre 8, félévre 15, egész évre 30 pengőt fizetnek.

Telefon:

2-52, este 10 óra után 14-63 vagy 2-42

A szerkesztésért és kiadásért a főszerkesztő felel.

A „Temesvári Zeitung” nyomda nyomása.

Szent Erzsébet

Megdicsőült alakja a katolikus egyház egén a legünnepeltebb csillagok egyikének tagyog. Királyleánynak született. II. Endre magyar fejedelem leánya volt, de már kisgyermek korában elszakadt az anyaföldtől. Középkori uralkodó-családok szokásaként, már négyéves korában eljegyezték Lajos thüringiai örgróffal és kincsekkel felszerelve mindjárt el is vitték leendő férje családjához. A kis magyar királyleány az évek multával nemcsak testileg fejlődött rózsabimbóvá, de lelki nagyságának és szépségének külső megnyilvánulásai is fokról-fokra az emberi tökéletesség magaslatára emelkedtek. Husz éves korában özvegyen maradt gyermekeivel. Férjét egy keresztény hadjárat alkalmával vesztette el. Huszonnégy esztendőskorában fejezte be a felebaráti szeretet önfeláldozó gyakorlása és súlyos szenvedéseinek örökös lelki derűtségben való elviselése között megosztott életét. Így lett II. Endre magyar király leányából szent, akitnek holnap, november 19-én üli ünnepét a katolikus egyház, valamennyi katolikus hívő. Különös szeretettel ünnepli meg e napot a városunkban működő Szent Erzsébet Egyesület, melynek célja az egyházmegye területén elszigetelten élő, templom és iskola nélkül levő, katolikus magyaroknak lelki szükségleteiről gondoskodni. Kisebb falvakon, pusztaikon iskolák, kápolnák felállításával igyekszik lehetővé tenni, felnőtteknek és gyermekeknek szentmise szolgáltatását és a hitoktatást. Aki lelkesedni tud a gyönyörű célért, azt örömmel látják a Szent Erzsébet Egylet tagjai sorában. A tagok csekély évi tagdíjjal, vagy tetszés szerinti összeggel járhatnak hozzá, hogy az egylet rendeltetését betölthesse. A belépést Gádeny István titkárnál lehet bejelenteni. (Erdélyi Bank, Bulev. Regele Ferdinand.) Önkéntes adományokat az egyházmegyei alapítványi pénztár fogad el a püspöki palotában. Erzsébetnap alkalmából az összes templomokban gyűjtő perselyeket helyeznek el. A Szent Erzsébet Egylet szeretettel kéri a közönséget, hogy hullassanak bele tehetségük szerint néhány leit és így tegyék lehetővé a megkezdett munka folytatását.

A FRANCIA MINISZTERELNÖK ÚJ OTTHONA. Párisi jelentés szerint a francia kormány úgy határozott, hogy ezentúl a Varennes-utcai Montignon-palota a mindenkori miniszterelnök lakhelye lesz. Ez a palota a háború előtt az osztrák-magyar követiség tulajdona volt, amelyet Ferenc József király ajándékozott erre a célra. A háború alatt a francia kormány a palotát zár alá helyezte, később pedig értékét a jóvátételi számla javára írta.

A Rózsakedvelők táncos teadélutánja ma délután hat órakor van a Ferdinand szálló nagytermében.

Feltaláló tudós halála. Münchenben kilencvenkét esztendőskorában meghalt Karl von Ollinde műegyetemi tanár. Ollinde tanár szerkesztette meg az első gépet műjég gyártására. Ezenkívül számos más találmánya is van a géptech-nika terén.

Megválasztották tegnap a kamara és a szenátus alelnökeit, valamint kijelölték a jegyzőket is

A kamara tegnap délután ülést tartott, amelyen megválasztották a kamara tisztikarát. Előzetesen Bratianu Dinu rövid beszédben figyelmeztette a képviselőket a szavazás fontosságára. Kamarai alelnököknek Fotino, Stavescu, Mosoiu Tiberiu, Djuvara Mircea, Borcea Vasile és Coru Corneliu képviselőket választották meg. Azután kijelölték a kvestorokat, jegyzőket és a felirati vita vezetőit.

Szombat délután a szenátusban is megejtették a tisztikar választását. A szenátus alelnökei Purcareanu, Ciucureanu, Boeriu és Hatman lettek.

Tegnap délelőtt a liberális párt megyei szervezeteinek vezetői ülést tartottak, amelyen Bratianu Dinu felhívta

a parlamenti tagok figyelmét a belföldi kölcsön fontosságára és felszólította őket, hogy a november 26-ig terjedő parlamenti szünetet arra használják fel, hogy választóikat a kölcsön jegyzésére serkentsék.

A nemzeti parasztpárt parlamenti képviselőinek csoportja Mihalache elnökletével szintén ülést tartott. Mihalache leszögezte, hogy a nemzeti parasztpárt sohasem volt hive az okvetlenkedő ellenzékieskedésnek, hanem mindig csak az építő munkát tartotta szem előtt. Azután erős bírálatban részesítette a liberális pártot. A nemzeti parasztpárt parlamenti csoportja elnökének Costachescu, alelnöknek Madgearu, titkárnak pedig Jacobescu választották meg.

Villamosszékbe ültették a kanadai farmert, mert barátját meggyilkolta és kirabolta

Kanala Ferenc és Benkő András kanadai magyar farmerek tul az óceánon ismerkedtek össze. Az egyik Romániából, a másik pedig Jugoszláviából kelt utra. Verejtékük árán szántóföldet teremtettek maguknak és a két magyar, aki azelőtt nem ismerte egymást, az idegen földön szomszédsgba kerülve, jó barátságban élt. Egy napon aztán Benkő András eltűnt. Kanalas Ferenc ugyanakkor megfizette az államnak az esedékes részletet és adósságát is kifizette. Többen kérdezősködtek nála, hová lett Benkő. Azt mondotta, hogy lemondott a farmerkodásról és inkább mint gyári munkás keresi meg a kenyérét Quebeckben vagy Winnipegben. Egy napon aztán nagy felhőszakadás jött. A rengeteg víz szétmosott a gazdátlanul maradt földön egy trágyadombot. A trágya alól előkerült Benkő András holtteste. A megindult vizsgálat során a gyilkossággal Kanalas gyanúsították. Eleinte tagadott, de aztán kijelentette, hogy valóban megölte farmertársát. Benkő Andrásnak sorsjegye volt, amellyel több ezer dollárt nyert. Megkérte, adjon neki ezer dollárt kölcsön. Benkő nem adott. Ezen összeveszték és Kanalas megölte barátját. A holttestet elásta, előbb azonban magához vette Benkő pénzét.

Kanalas Ferencet a montreali törvényszék halálra ítélte. Amikor közölték vele, hogy villamos székbe ültetik, azt kérte, hogy inkább lövessék agyon. Ezt a kívánságát nem teljesítették. A villamos székben azonban bátran viselkedett.

Tekintse meg!

a
Standard Octoda
super 5+1

csodarádiót
Kecskeméti kirakatában.

Kulturdélután lesz ma a Magyar Házban. A Magyar Párt ifjusági szakosztálya ma, vasárnap, délután 5 órakor a Magyar Ház dísztermében nagyszabású kulturdélután rendez. A műsort Pusztai-Popovits József nyitja meg, a Temesvári Dalkör énekel, Pivo Emil szaval, Fodor József ünnepi beszédet mond, Mihályfy Emil énekel, Péter János szaval és Pálkás Ilonka zongorázik. A kulturdélutánra a magyar ifjak szeretettel meghívják a közönséget.

KÉT SZÉLHAMOS BANKÁRNŐT FOGTAK EL. Lisszabonban Dos Santos Amália és Dos Santos Aida, akik valamikor banktisztviselőnk voltak, néhány év előtt önálló bankot alapítottak. Bankjuk jól ment és annál nagyobb meglepetést keltett most, hogy a bank megbukott. Nemrég a közönség azt látta, hogy a bank leeresztett redőnyeinek cédula van azzal a felírással: Haláleset miatt zárva! A bank azonban egy hét mulva sem nyitott ki újból, mire a betétesek és üzletemlek a rendőrségre szaladtak. Csakhamar kiderült, hogy a két nővér több millió erejéig megalulta a bank betevőit. A két szélhámosnő Afrikába szökött és Tangerben telepedett le, ahol most letartóztatták őket.

Mükedvelői előadás. A ronáci Haladókör mükedvelői ma este nyolc órai kezdettel a Szeles-féle vendéglőben színre hozzák a Gróf Rinaldo című három felvonásos operettet. A szerepeket a Haladókör legjobb mükedvelői alakítják, a zenekíséretet pedig az egyesület saját zenekara látja el.

Karácsony és Szilveszter LLOYD karácsonyi hajón Madeirára a „Columbus” gőzössel

Spanyolország, Portugália, Marokkó, Kanári-szigeteken át Madeirára 1934 december 20-tól 1935 január 7-ig. 7812 kilométeres utvonal. Árak: 9250 leitől. Az egész hajó egy osztály, egy család.

Jelentkezés és prospektusok a

Norddeutscher Lloyd Bremen

F. MISSLER S. A. R. utazási irodában, Timișoara IV., Ion. Brătianu 39 (10) / Telefon 2-60

Férfiöltöny- és télikabát-szövetel ingdejaline- és pyjama anyagok legkiválóbb minőségekben, nag választékban

Kanizsa
Timișoara, II., Str. 3 August 1

AZ OSZTRÁK KANCELLÁR RÓMÁBAN. Római jelentés szerint Schuschnigg osztrák kancellár tegnap délelőtt ült össze elsőben Mussolinivel tanácskozássra. Délelőtti zenegy órákor Schuschnigg megjelent a mai királyiroknál és azokra koszorút helyezett el. Délután újból tárgyalt Mussolini aki este ebédet adott a tiszteletére.

Románia felmondja kereskedelmi szerződéseit. Berlinből jelentik, hogy Románia kormány felmondotta az 1930 január 14-kötött ideiglenes kereskedelmi szerződést valamint az 1931 december 11-én létrejött pótegyezményt. Mindkét szerződés 1934. november 15-én szűnik meg. Berlinben tudják, hogy a román kormány új alapokra fekteti külkereskedelmét és azért sorra mondja az összes államokkal érvényben lévő kereskedelmi szerződéseit. Utána nyom megkezdik a tárgyalásokat új szerződés megkötése érdekében.

Siancu kapitányt felmentette esküdttörvényszék. Több napig tartó tárgyalás után az esküdttörvényszék kihirdetett Siancu kapitány bűnügyében az abszolúciót. Siancu — mint ismeretes — gőzösség miatt került az esküdttörvényszék elé. A kapitány az ilfovi törvényszék tárgyalótermében lelőtte Tischler Mór erdélyi erdőkitermelőt, aki a tárgyalóteremben meghalt. Az esküdttörvényszék Siancu kapitányt nem találta bűnösnek, mire a bíróság felmentette a vád alól.

A Lloyd-Tavernában ma vasárnap teadélután

A dohánygyári rejtélyes lopás. Beszámoltunk arról a rejtélyes lopásról, amely a helybeli dohánygyári történt. A lopás tulajdonképpen nagygyári pénztárban, hanem a gyári szövetkezet pénztárában történt. A szövetkezet üzlethelyiséget tart a gyár épületében lopást a szövetkezet pénztárosa, Borcea János vette észre, aki előző 129.000 leit fizetett be a gyár pénztárába. Ez az összeg a szövetkezet álljegyzett kölcsön volt. Amikor Borvisszatért irodájába, észrevette, hogy pénzkészletből 117.000 lei hiányzik. Szövetkezet nem állami jellegű és így államot károsodás nem érte. A rendőrség úgy borcsát, mint Carte La tisztviselőt őrizetbe vette, de azután mindkettőt ismét szabadlábra helyezte. A két tisztviselő, akik a hiányzó összeget letétbe helyezték, már ismét szolgalatot teljesítenek. A tettes kézkerítésére tovább folyik a nyomozás.

* Montgomery: A gyermekszív rejtelmei. Az ifjusági irodalom örökbecsű dolga érdekességű klasszikus műve új dolgozásban és kiadásban jelent meg Athenaeum kiadásában. A fordítást Foghy Mária végezte el, a könyvhöz rajzokat, díszítéseket Sipos Béla művésze adta. A nagy, albumalaku, remkiállítású könyv 90.— lei minden könyveskereskedésben vagy Lepage & Cluj. Kérje az Athenaeum ifjusági könyvek jegyzékét.

Uj cseléd

Mari No. 1. Most jött faluról. Elettésem szolgált még. Pompás! A nagyvárosban éppen egy ilyen oroszlanba oltott lánykára vadászik. Piros-pozsgás, jól megalapozott termet, tiszta szem. Pontosan ilyen megbízható leányra van szüksége a félénk, ideges nagybátyának, aki egyedülálló és este fél órában felmenni harmadik emeleti lakására, meg egyedül aludni a szobában. Mari beállt és boldogok voltak a nagyvárosban együtt. Boldogok egészen az éjszakáig, amikor éjfél után Mari, az álmából felriadva, nagyságára meghörögtetve a sötétben, alaposan megrázta annak két vállát és amikor megédes nagysága ijedten felriadt, így szólt:

— Nagysága, nem jól vagyok, de szobámban nem merek kimenni, mert félek ebben az istentelen nagy házban, hogy majd rám jön a frász!

Mari másnap ismét a közvetítő irodát kereső ügyfele volt.

DEMBERI VILLÁMCAPÁS. A győri Gőnyű község felett tegnap reggel vihar vonult el. Sűrűn villámlott és zörgött. Az egyik villám becsapott János hajókormányos házába és a férfi feleségét, aki éppen kisgyermekét ártotta, halálra sújtotta. A csecsemőnek hirtelen semmi baja nem történt. János és a sógora könnyebben megjutottak.

Elhunyt bolgár hadvezér. Szófiában a hetvenöt éves korában Todorov tábornok, aki a háború alatt a másodlagos hadserég parancsnoka volt. Todorov kormány a bolgár nemzet halottjait tisztelte ki. Temetése ma megy végbe.

Lloyd-Tavernában

Dacapo

jazz-zene-kara szórakoztatja a közönséget.
Reggelig nyitva.

Életét adta gyermekéért. Dengl János, a budapesti egyetemi tanár és neje, Schaffer Juliska tragikus körülmények között vesztették el leányukat, Erzsébetet, a Chóongrácz dr. bucsi helyettes rendőrkapitány viruló, fiacskáját. A fiatal asszony november 13-án a szülésvesztés következtében a szülésnapján este elhunyt. A fiatal anya holttestét a szülőhelyére szállították, ahol pénteken délután négy órakor, a Schaffer-család sírhelyén helyezték örök nyugalomra. A temetést Wegling János apátkanonok vezette Bittenbinder György, Gehl Ottmár, Horváth Miklós és Havlik Vencel plébánosok közreműködésével. A temetésen nagyszámú közönség vett részt. Az elhunytban dr. Walton Katalinné, született Dengl Juliska és Dengl Erzsébet, özvegy Schaffer Józsefné, dr. Schaffer Károly, dr. Krepil Erzsébet és neje Schaffer Lujza, özvegy Hager Zsuzsanna, született Dengl Katalin unokahugukat gyászolják.

Ne hanyagolja el a személt! **Remények nagy választékban**
FEJNOR FERENC és Társa
optikai üzletében
Műsorára II., Piața Traian (Kossuth-tér) 1
Telefon 5-61

A zsidó nemzeti szövetség ma, vasárnap délelőtt féltizenegy órakor a belvárosi zsidó hitközség tanácstermében tartja ezévi rendes közgyűlését, amelyre az érdekelteket ezuton is meghívják.

Benzülöttek tragikus halála. A városból jelentik, hogy a Jóreményes foka közelében a villám becsapott egy kunyhóba, amelyben a benzülöttek gyűlést tartottak. A villám hatvanegy benzülöttest agyonmártott, igen sokat megsebesített.

A keresztretjvény jubilál

Tíz év előtt született Amerikában, de ez a rövid évtized is elég számára, hogy meghódítsa az egész világ érdeklődését. A világ minden nyelvén fejtetik ma már a keresztretjvényt és sokaknak olyan szenvedélye lett e játék, hogy ennek hódolnak éjjel és nappal. De hát minek is nevezzük tulajdonképpen a keresztretjvényt? Éppen olyan probléma a keresztretjvény, mint a sakk, amelyről azt tartja a szójárás. hogy játéknak tudomány, tudománynak pedig játék. Ilyen a keresztretjvény is: játék is meg komoly is, egyforma szerepe van benne a gyermeki elemű eljátszadózásnak és az eltépelődő magasabb értelmiségnek.

A keresztretjvénynek ma több híve van, mint a sakknak és kommersz kártyajátékoknak együttvéve. De mi a titka e szórakozás páratlan diadalának, minden más játékkal szemben? Az, hogy a keresztretjvény tulajdonképpen az egész értelmi és anyagi világ kicsinyített tükörképe, a keresztretjvény mindenhol elvisz és mindent odahoz a szemünk elé. Képzeltbeli utazásokat tehetünk vele ismeretlen tájakon, felidéz bennünk eltűnt vagy élő nagy emberek nevét, tetteit, idegen nyelvekre tanít vagy erősít bennünk, tudományt, kultúr-történetet tanít, megismertet nagy zeneművekkel, sportot is ad, eltréfál velünk, a keresztretjvény benyul a föld gyomrába és felér a csillagos égig.

Más időkben talán azt mondhatnánk: hadd azt a keresztretjvényt, mialatt a vízszintes és merőleges sorokkal vesző **STATARIUM AZ EGYKE ELLEN.** Budapestről jelentik, hogy a dunamenti református egyházkerület tegnap kezdte meg közgyűlését. Ravasz László dr. püspök megnyitó beszédében ádáz harcot hirdetett az egyke-rendszer ellen, amely mindinkább elhanyagolódik és a családokat elnéptelenti. Hangsúlyozta, hogy az egyke ellen statáriumot kell életbeléptetni.

A szovjet követség titkára. A bucsu-restii szovjet követség első titkárának Vinogradov, a berlini szovjetkövetség eddigi sajtófőnökét nevezték ki. Vinogradov december első napjaiban érkezik meg a román fővárosba és elfoglalja állását.

Férfiszövetek

a legnagyobb választékban és legolcsóbban kaphatók

Rabong és Schneider

Pimisoara (Temesvár) 1, Piața Sf. Gheorghe (Szt. György-tér), püspöki-palota

Anglia felmondja Japánnak a flottaegyezményt. Londonból jelentik, hogy Anglia — a Daily Telegraph értesülése szerint — rövidesen felbontja a Japánnal kötött flottaegyezményt.

Borus, enyhe idő. Tegnap borus, de igen kellemes időjárás volt. Reggel a hőmérő 12, délután 4 órakor 20 fok meleget mutatott. A meteorológiai intézet jelenti: További borus idő várható, sok helyen esővel, a hőmérséklet némi csökkenésével.

Szörmék, pézsmák, csikók

és mindennemű más **bundák** legolcsóbb beszerzési forrása

RUBIN szörmekereskedés

IV., Bul. Berthelot (Kossuth Lajos-utca) 16. sz.

A Gyap ipar jászsevárosi tiókjának udvarában

Bundák kedvező feltételek mellett.

dől, azalatt, ha néznél, látnál, elmélyedve olvasnál vagy tanulnál bizonyos dolgokat és nagyobb volna a hasznod. De ma ezt nem mondhatjuk, mert hiányzik az anyagi készség, amiből a műveltségi készség plussza támad. Az igazi magas műveltség ugyanis éppen olyan luxus, mint az ezüstróka vagy a briliáns. Lépten-nyomon fizetni kell érte, hogy megszerezzük. Ne bántsuk tehát a keresztretjvényt, amely a maga módja szerint minden lehetőt megad. Azután még egy előnye van ennek a behizelgő játéknak. Elszórákozhatik vele az egyetemi tanár is, népszerűsége elér a legigénytelenebb értelmi osztályig, eljátszadozhatik vele még a gyermek is.

A keresztretjvény a mai szűk idők nagyszerű univerzális tanítómestere. Igazi modern kulturtényező. Amellett sokak számára gyógyszer, narkotikum is. Hány, de hány kiváló értelmiségű embernek okozott már feledést a keresztretjvény. A szellemi torna elfeledtetni vele, arra az időre, minden baját, ahogy eltöpreng, hogy ki is lehetett az a görög filozófus, az a középkori színjátékiró, vagy az az angol jogbölcselő, akiknek nevei majd megoldják a többi kérdést is. A keresztretjvény nemcsak játék, hanem néha Lethe-víz is, búvital, amely átvisz egy szebb eltűnt értelmi világba. És hogy feledni tanít, ha sok pár órára is, hogy kivisz a kétségbeesett mából, már ezért is megérdemli nagy diadalát és népszerűségét a keresztretjvény. (Flaneur.)

Jóváhagyták a grivítai lázadás ítéletét. Fővárosi jelentés szerint a legfelső katonai bíróság tegnap este hirdette ki ítéletét a grivítai zavargások miatt vád alá helyezett munkások ügyében. A legfelső katonai bíróság jóváhagyta az alsófoku ítéletet és így az jogerőre emelkedett.

Akinek gyakran fáj a gyomra, bélműködése renyhe, mája duzzadt, emésztése gyengült, nyelve fehéressárga, étvágya megcsappant, annak a természetes „Ferenc József” keserűvíz csakhamar szabályozza a székletét, rendbehozza az emésztését, élénkíti a vérkeringését és jó közérzetet teremt.

A Magyar Párt gyárvarosi tagozata ebben az esztendőben karácsony előtt hatvan szegény gyermeket lát el cipővel és meleg téli ruhával. A gyermekfelruházás javára a tagozat december 1-én a gyárvarosi Arnold-féle vendéglőben társas vacsorát rendez.

Hölgyek figyelmébe!
Nőidivat-szalónotal III., Strada Pipus (Templom-utca) 3. sz. alól **át helyeztem**
I., Bulevard Regina Maria 8. szám alá Dr. Cioban-palota, III. em.
Angol kosztümök, kabátok és köpenyek készítése a legújabb divat szerint mérsékelt áron. **KRACHTUSZ OTTÓ**

SZÁZEGY ÓRA ALATT A VILÁG KÖRÜL. Oaklandból jelentik, hogy Pangborn pilóta, aki a London és Melbourne közti versenyrepülés harmadik győztese volt, elhatározta, hogy leszállás nélkül körülrepül a világot. Azt hiszi, hogy az utat, amelyet a jövő év júniusában akar megvalósítani, százegy óra alatt teszi meg.

Látogassa meg Bucurestiben HOTEL PRINCIAR

szállodat a Bulev. Elisabetán (a szenátus mellett)

Teljesen újraalakítva, egy részvénnyársaság új vezetése alatt. Olvasóterem, telefon, fürdőszobák, folyóvíz.

„ Méltányos árak ”

GASPARRI BIBOROS HALÁLOS BETEG. Rómából jelentik, hogy Gasparri bíboros volt vatikáni államtitkár súlyos betegben fekszik. Gasparri influenzában betegedett meg, amelyhez tüdőgyulladás járult. A nyolcvanhárom éves bíboros élete menthetetlennek látszik.

Az új kiviteli rendszer. A pénzügyminiszterium tegnap rendeletet adott ki, amely szerint az export-import rendszer első csoportjába tartozó cikkek külföldre való szállítása, ugymint fa és petróleum, csakis teljes összegű valuta kifizetése mellett történhetik meg.

Nyugalomba vonuló törvényszéki bíró. Sár g a József volt helybeli törvényszéki bíró, aki az utóbbi években Ilian (Marosillyén) a járásbírószék vezetője volt, harmincöt évi szolgálat után nyugalomba vonult. Sár g a József az impériumválasztás előtt az itteni törvényszéken a büntető-tanács egyik szavazóbírája volt. Népszerű, előzékeny, kedves módú és felette igazságos bíró volt. Az impériumválasztás után Iliandra került, ahol ez év október 31-ig teljesített szolgálatot. Nyugalomba vonulása után visszaköltözött városunkba és becsületes munkával megszerzett pihenését itt akarja letölteni, ahol számos rokona, volt kártársa, barátja és ismerőse él.

Varsói festőművész kiállítása. November 21-én a Lloyd-klub termében nyílik meg Eugen Urbansky de Nicuzja varsói festőművész képiállítása, amely nagy érdeklődésre tarthat számot. Urbansky művészetét 1930-ban a párisi szalon is elismerte és nagydíjjal tüntették ki. A nők portréfestője címet adták művészkörök Urbanskynek, mert szinte kizárólag csak nők arcképeit festi. Mostani kiállításán is számos értékes kompozícióját állította ki, amelyek újabb dicsőséget szereznek alkotójának. A kiállítás november 30-ig marad nyitva és délelőtt 11—1 óra és délután 5—9 óráig tekinthető meg.

Budapestre érkezve a Keleti pályaudvarral szemben a Park Nagydában megtalálhatja kényelmét. Leszállított árak. E lap előfizetőinek 20 százalékos engedmény.

Michal Choromanski: Orvosok és betegek. Michal Choromanski ezzel a szenzációs regényével egy csapásra megérkezett a világ legsikeresebb és legjelentékenyebb írói közé. A lengyel Akadémia nagydíját már eddig is számos külföldi kiadás sikere követte s egész sor nyelvre most fordítják az izgalmas és mély regényt. A szenvedélyek regénye ez a könyv, a szerelem, a féltékenység, a betegség, a tudomány szenvedélyé. Minden lapján vihar zug, nemcsak egy szeles, füledt őszi hét vihara, hanem a fölkorba-csolt érzések és száguldo események vihara is. Minden titok, minden vágy és betegség, amely a modern ember lelkének legmélyén lappang, föltáruul ennek a regénynek lapjain. Roppant mélységekbe látunk, szédülünk kellene a szakadékok felett, ha egy józan, kemény kéz, az író keze nem tartana szilárdan és biztosan bennünket. A kitünő regény az Athenaeum 2 pengős sorozatában jelent meg: kötetenként 3—400 oldal, egész vászonkötésben, fehér papíron 60 lei, minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál, Cluj (Kolozsvár). Kérje a 37 kötetes sorozat jegyzékét.

Rádió

Vasárnap, november 18. Bucuresti. A hivatalos műsor még nem érkezett meg. Budapest. 10.45: Hírek. 11: Református istentisztelet. 12: Szentmise, majd P. Bangha Béla prédikációja. 1.30: Szalonzenekar, születésnapi rádiókrónika. 3: Hanglemek. 4.50: Cigánymuzsika. 6.50: Hangverseny. 8.15: Rátkay Márton előadói estje. 9.45: Cigánymuzsika. 10: Hírek, sport. 10.30: Operaházi zenekar. 11.40: Pallós Ladies énekegyüttes. 12: Jazz. Budapest II. 4.10: Felolvasás. 10.40: Szalonkintett. Bécs. 12.20: Szimfonikusok. 1.30: Rádiózenekar. 4.30: Schmidt

József lemezei. 10.30: Európai hangverseny. 12.50: Táncczenekar-lemezek. Berlin. 5: Könnyű zene. 7.30: Kreutzer: Hetes vonósokra és fúvósokra. 11.20: Táncczene. Róma. 6: Szimfonikus hangverseny. Satta zongoraművész. 9: Lemezek. 9.45: Zenekar. Prága. 1.15: Tarka óra zenével. 4.30: Lett zeneszerzők műveiből. 10.30: Ünnepi hangverseny Rigából. Strassburg. 5: Szimfonikus hangverseny. 8.45: Könnyű zene. 12.30: Táncczene. Stockholm. Este 9: Zeneképek. 11: Zenekar. Stuttgart. Este 7.30: Tarka lemezek. 11.45: Táncczene. Éjfél után 1: Hangverseny. Varsó. 1.15: Filharmonikusok klasszikus hangversenye. 3: Könnyű lemezek. 5.20: Schubert dalok. 8: Könnyű zene. 11.15: Reklámzene. 11.30: Táncczene.

Hétfő, november 19. Bucuresti. A hivatalos műsor lapzártáig nem érkezett meg. Budapest. 7.45: Torna. Utána: Hanglemek. 11: Felolvasás. 11.40: Felolvasás. 13.05: Postászenekar. 14.30: Ének zongorakísérettel. 17.10: A rádió diákfelőrája. 18.35: Szalonzenekar. 19.15: Német nyelvoktatás. 19.45: Cigányzene. 21.30: A Liszt Ferenc Társaság hangversenye. Utána kb. 23.30: Hírek, időjárásjelentés. 23.50: Jazz énekszámokkal. Bécs. 12.30: Lemezek. 13: Lemezek. 14.10: Mendelssohn: Szentivánéji nyitány. 17.10: Lemezek. 18.40: Baritonének. 20.20: Zongorajáték. 21.30: Rádiózenekar. 22.30: Tarka tíz perc. 23.50: Egy óra a régi Bécsből. 24.50: Táncclemezek. Berlin. 17: Könnyű zene. 19.30: Zongorajáték. 20.20: Lemezek.

20.40: Esti visszhang. 22: Rádióze 23.20: Hangverseny. Prága. 11.40: Le 11.50: Morva Ostrava. 12.55: Vegyes 13.10: Lemezek. 13.45: Szalonzene. Brünn. 17.55: Gyerekkuckó. 18.20: Le 18.45: Cselló. 19.55: Német hírek. Wagner: A nürnbergi mesterdal 23.15: Lemezek. Róma. 18.10: Szoprá 18.35: Ének- és zongoraverseny. 19.2 met műsor, ötös. 20: Hírek. 22.10: Le 22.45: Előadás. 23: Tarka est. Varsó Szalonzene. 4.45: Táncczene. 6.35: Op mezek. 7.15: Zongoraművész játé Rádiózenekar. 10: Lengyel zeneszerz veiből. 11: Reklámzene. 11.35- Táncc

Apróhirdetések

Legolcsóbb hirdetés — leggyorsabb eredmény

Apróhirdetéseket felvesz: Ceti (Belvárosban); Déli Hírlap kiadóhá tala, Piața Sft. Gheorghe (Szt. György tér) 4. Fabrică (Gyár.) Kardos-tér) 4. Piața Traian (Kossuth-tér) és Str. Mercur (Gránátos-u.) sarok. Pri pele Carol (Józsefvárosban); Mar traik, Piața Külli. A hirdetési minden esetben előre fizetendő

Egyes szó ára 3 lei; vastagabb betűvel 5 lei. Allástkeresők savankint 2 leit fizetnek. Jelígs hirdetések címét a kiadóhivatal nem közölheti. Ilyen hirdetésekre a jelíggel ellátott írásbeli ajánlatot kell besüldeni a kiadóhivatalnak.

Uktatás

Magyar műegyetemi hallgató, perfekt román és francia nyelvtudással, középiskolai tanulók előkészítését vállalja, szerény újazás mellett. Kéri az érdeklődőket, hogy címeiket adják le a lap kiadóhivatalába. (1132)

Állást keres

Megbízható irodakasszony perfekt német, román és magyar, irodai praxissal, állást keres. Cím a kiadóban. (1020)

Magyar-német gyors- és gépirónó, önálló levelező, az összes irodai teendőkhben jártas, állást keres. „Lelkiismeretes” jelíggére a kiadóba. (1842)

Házmeisteri állást keres megbízható házaspár. Cím a kiadóban. (242)

OLLA
a legjobb védő fertőző betegségek ellen

Mindenes szakácsnő állást keres. Cimeket a kiadóba kérek. (1888)

3 követelmény.
amit egy cserépkályha vételnél tekintbe veszünk:
jutányos ár, szép forma, nagy fűtőképesség
ezért vásároljon csakis a közismert **PUCHER** cégnél, ahol Önnek ezt nyújtják.
Tekintse meg mintaraktáramat **Timișoara IV., Strada Bratlanu 35** Telefon 7-87

Ügyes fehérneművarrónó házakhoz ajánlkozik napi 40 leirt. Meghívásra vidékre is megy. Bulev. Carol 3, tisztító üzletben. (1905)

Diesel-motorgépész szivógáz, benzín és villanszerelő, állást keres. Leveleket a kiadóhivatal továbbít. (1892)

MODERN TAKARÉKTŰZHELYEK
Kiváló minőségben Lei 600-tól
Állandó rakár zománcozott és fekete tűzhelyekben

KÁLMÁN DEZSÓ
Speciális takaréktűzhelyzem Timișoara IV., Bulev. Carol (Hunyadi-ut 40 sz.)

Arad részére konzum-cikkekben képviselést átvész Pichler Sándor Arad, Str. Gheorghe Lázár 27. (1909)

Adás-vétel
Eladó családi ház, megtekinthető d. e. 10—12 óra. Cím a kiadóban. (1897)

Eladó szép altdeutsch ebédlő, két ágy, sodrony, konyhaasztal. Telefon 16-90. Cím: Cetate, Str. Alba Iulia 3, etaj III.

Ház vendéglővel, 2 pincével, 6 szobával, mellékhelyiségekkel, istállókkal, 2 hold földdel, haláletet miatt eladó. özv. Schmidling Jánosné, Sannicolaul-mare, állomás. (1903)

Bőrkabát javítás és festése 200 lei. Mindennemű szabómunkát jutányos áron vállalok. Amigo József bőrkabát- és uriszabó, IV., Str. Ioan Ghica 24. (Arany János és Begabalsor sarkán). (2333)

Földbirtokot gazdasági épületekkel keresek megvételre, Timișoara (Temesvár) körzetében. Részletes ajánlatokat kérek a kiadóba „Három millióig” jelíggére. (1890)

Elegáns ebédlő, háló, szalon, konyhaberendezés teljes háztartás, eladó. II., Kimmel-telep, Zürich. 47. (1908)

Épület fenyőfák
kitermelésre és egyben olcsón eladók, a rékási strandon, Bega-hid mellett. Érdeklődni Pelici Péternél, Recas, No. 810. Soraktár. (1893)

Kézpénzért!!
magas árban mindennemű tárgyat veszek, vagy Comissióba garanciával, eladásra átvesszem és előleget adok reá. Zálogcédulát mindenről bárkinél magasabb árban veszek. A vásárolt tárgyakat minimális nyereséggel tovább adom. Sternberg, Strada Mercy. (2491)

Bicikli
alig használt, eladó. Kamocsa Imre, III., Piața Crucii (volt Kereszt-tér) 6. (1901)

Ház
nagy kerttel, eladó. Érdeklődni Senta-noua (Ujszentés), 104 sz. (1904)

Vérszegények, betegek, lábadozók, egészségesek és serdülőknek egyaránt **mindennapi itala legyen**
a tannindus **Ménes-Magyarádi** tisztán kezelt, nemes fajbor.
Kizárólagos eladási helyek: „**PROMONTORUL**” Arad-Hegyaljai szőlőnagybirtokosok szövetkezeti üzleteiben, Iőüzlet: I., Bulev. Reg. Maria 3, Viktoria-bank mellett), Iiókok: II., Strada Melodie 15 (Pacsirta-u. sarok), IV., Strada Fröbl 47 (Schott-ház).

Családi ház
nyaralónak is alkalmas, utcai fronton üzlet-helyiségekkel, nagy kerttel, Gheorgheni (Gyergyószentmiklóson) alkalmi áron eladó. Gyilkostói kirándulóhely. Érdeklődni a Déli Hírlap kiadóhivatalában. (252)

Bahás
Szép, nagy parkettás táncterem, táncmulatságok, hangversenyek, tornakurzusok, egyletek, gyűlések, kulturelőadások stb. részére alkalmas, kiadók. For g á c s Máttyás, Timișoara IV., I. Vacarescu 36. Telefon 8-55. (1883)

Butorozott szoba
azonnal kiadó. Str. Timotei Cipariu (volt Batthyányi-utca 3, földszint jobbra. (252)

Butorozott szoba
különbejárattal, fürdőszobahasználattal, kiadó. IV., Bulev. Berthelot (volt Kossuth Lajos-utca) 3. II. em. 9. (1153)

Kiadó üzlethelyiség
Str. Odobescu (volt Holló-utca) és Str. Romulus (volt Hattyu-utca) sarkán. Érdeklődni lehet Str. Odobescu 40. szám alatt. (1856)

Bérbeadó
1935 február 1-re az Eminescu (volt Ilya-utca) 4. számú Singruen-házban. I. naks, vagy rendelőnek alkalmas 2 utca ha. Bővebbet Dr. Kun Ferenc ügyvéd i jában I., Bulev. Reg. Ferdinand (volt I sor) 4. Telefon 12-31.

Kombinéfűz Princessfűz
Orvosilag rendelt kötők, alkalmi melltartók
„Sanitari” Timișoara
Bulevardul Berthel Telefon 23-95

Különféle
Magyar leányegylet kéri a jószívű közönséget, hogy két felkolai tanuló részére, használt télikajuttatni sziveskedjenek. Cimeket kérünk kiadóba leadni.

Ha szép akar lenni
használjon **KULKA**-féle liliom-tejkrémet, liliomtejszappant, liliompudert, 3 színben. Kapható kizárólag **KULKA** Emil városi gyógyszerárában a „Fekete Sasoz”, I. Sft Gheorghe

Herzl-vizum
november 20-án Budapestre utazik, elv megbízatásokat Budapestre. Jancu Vacacu (Bem-u.) 28. Telefon 16-04.

Cserépkályha
szükségletét, h előnyösen akari beszerezni, akkor bizalommal forduljon a garanciák pes kipróbált céghez.
TURI GYÖRGY
cserépkályhagyártó
Fabrică (Gyár) város, Calea Dorobanților (Rékási-ut) 26. A házam előtt 7-es villamos megálló! (Mivel üzletemmel teloszlatam, eladásaikat kizárólag ezen címről eszközölöm) ♦ Atalakításokat és javításokat a legelőnyösebben eszközölök.